

Mål C-500/19

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

1 juli 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberster Gerichtshof (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

28 maj 2019

Klagande:

Puls 4 TV GmbH & Co. KG

Motparter:

YouTube LLC

Google Austria GmbH

Saken i målet vid den nationella domstolen

Talan om förbuds föreläggande och skadestånd på grund av intrång i upphovsrätt

Föremål och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF

Tolkningsfrågor

1. Ska artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG tolkas så, att ett företag som driver en videoplattform på internet i egenskap av värdtjänstleverantör utövar en **aktiv roll** som medför att ansvarsbegränsningen inte är tillämplig genom att, utöver att tillhandahålla lagringsutrymme för främmande innehåll, tillhandahålla eller erbjuda användaren följande ytterligare tjänster:

- Videoförslag efter olika ämnesområden.
- Underlätta besökarnas sökning efter titel- eller innehållsuppgifter genom en elektronisk innehållsförteckning, varvid titel- eller innehållsuppgifterna kan fastställas av användaren.
- Tillhandahålla upplysningar på nätet om hur tjänsten kan användas ("hjälp").
- Vid samtycke från användaren sammankoppla de videor som användaren har laddat ned med reklam (dock ingen egen reklam från operatören) efter användarens val av målgrupp?

2. Är ett rättsläge i en medlemsstat, enligt vilket en värdtjänstleverantör (mellanhand) som utövar en **aktiv roll** som medhjälpare vid intrång från sina användare endast har en skyldighet att avstå från ett visst handlande under förutsättning att medhjälparen medvetet har främjat användarens intrång, förenlig med artikel 11 första meningen i direktiv 2004/48/EG, eller ska denna bestämmelse tolkas så, att medlemsstaterna inte får göra rättighetsinnehavarnas utverkande av förbuds förelägganden mot medhjälpare beroende av huruvida det är frågan om ett medvetet främjande av användarens intrång?

3. Ska artiklarna 12–14 i direktiv 2000/31/EG om tjänstelevererande mellanhanders ansvar anses innehålla horisontella ansvarsbegränsningar som är tillämpliga på alla mellanhänder som utövar en **neutral roll** om deras verksamhet i upphovsrättsligt hänseende ska klassificeras som överföring till allmänheten från dem själva?

4. Ska artikel 14.3 (även artiklarna 12.3 och 13.2) i direktiv 2000/31/EG, artikel 8.3 i direktiv 2001/29/EG och artikel 11 tredje meningen i direktiv 2004/48/EG tolkas så, att ansvarsbegränsningen enligt artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG är tillämplig på en värdtjänstleverantör (mellanhand) som utövar en **neutral roll** även om en talan om förbuds föreläggande väcks mot leverantören och en domstol således endast får meddela ett förbuds föreläggande mot en sådan mellanhand om denne faktiskt har kännedom om den olagliga verksamheten eller informationen, eller får en domstol meddela ett sådant förbuds föreläggande redan om värdtjänstleverantören inte utan dröjsmål avlägsnar eller spärrar det innehåll som påstås utgöra ett intrång efter en konkret formell underrättelse och intrånget bekräftas vid domstolsförfarandet?

Anförda unionsrättsliga bestämmelser

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), särskilt artikel 267

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, 2001, s. 10), särskilt artikel 8.3

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EUT L 178, 2000, s. 1), särskilt artikel 14

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 2004, s. 45), särskilt artikel 11

Anförda nationella bestämmelser

Urheberrechtsgesetz (upphovsrättslagen), särskilt 18a, 81 §§

Gesetz über den elektronischen Geschäftsverkehr (lagen om elektronisk handel, nedan kallad ECG), särskilt 13–17 §§

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen samt parternas huvudargument

- 1 Puls 4 TV driver bland annat en österrikisk Tv-kanal.
- 2 Youtube (förfarandet vid Oberster Gerichtshof förs för närvarande mellan Puls 4 TV och Youtube) bedriver videoplattformen www.youtube.com där videor som laddats upp ställs till användarnas förfogande och kan spelas upp av plattformens besökare. Bolaget driver sin tjänst som värdtjänstleverantör och lagrar de innehåll som användarna laddat upp. Någon kontroll i förväg görs i princip inte vad gäller intrång i upphovsrätten.
- 3 Om användaren lämnar sitt samtycke förses uppladdade videor med reklam, vilket enligt Youtube betecknas som att "monetarisera". Denna monetarisering genomförs av ett koncernföretag från Youtube och sker helt tekniskt och automatiskt.
- 4 Förutom monetariseringen erbjuder Youtube användarna de ytterligare tjänster som anges i tolkningsfrågorna.
- 5 Youtube erhåller enbart ersättning för tillhandahållandet av sin videoplattform och således för tillhandahållandet av sin tjänster som värdtjänstleverantör. Företaget handlar uteslutande på begäran av sina användare, vilka är skyldiga att bekräfta att

de har de upphovs- respektive nyttjanderätter som krävs. Företaget förfogar över ett automatiskt granskningsförfarande som till följd av en ”Take Down Notice” omedelbart leder till att de videor mot vilka klagomål har riktats spärras. Om ett intrång fastställs blockerar Youtube innehållet eller spärrar den berörda användarens konto. I förevarande mål har Youtube utan dröjsmål tagit bort de videor som Puls 4 TV ifrågasatt efter att ha erhållit kännedom om sistnämnda bolags upphovsrätt genom en formell underrättelse.

- 6 Genom sin talan om förbudsföreläggande begärde Puls 4 TV att Youtube – på grundval av 18a § stycke 1 i upphovsrättslagen – skulle förbjudas att tillhandahålla videor som laddats upp av obehöriga personer och innehöll audiovisuella verk från Puls 4 TV på www.youtube.com. Den plattform som Youtube driver gör intrång i upphovsrätten tekniskt möjliga (en överföring till allmänheten i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29/EG). Youtube har utövat en aktiv roll. Plattformar såsom den som Youtube driver ska anses ha en ställning som är mycket mer långtgående än den från en värdtjänstleverantör, inte minst på grund av monetariseringen. Youtube ska således inte klassas som en privilegierad värdtjänstleverantör, utan som en innehållsleverantör.
- 7 Youtube replikerade att företaget inte genomför någon överföring till allmänheten i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29/EG. Enligt EU-domstolens praxis krävs det att plattformsoperatören har handlat uppsåtligt för att ge sina kunder tillgång till ett skyddat verk. Det är inte operatören utan användarna som begår intrånget. Youtube ska inte heller klassificeras som medhjälpare. Youtube omfattas av ansvarsbefrielsen som värdtjänstleverantör, eftersom företaget tillhandahåller klassiska värdtjänster och inte utövar någon aktiv roll. Företaget är endast ansvarigt för intrång som videoplattformens användare begår om det efter en vederbörligen motiverad formell underrättelse trots faktisk kännedom om olagligt innehåll inte utan dröjsmål spärrar eller avlägsnar tillgången till sådana videor. Dessa skyldigheter uppfyller Youtube inom ramen för sitt ”Notice Take Down”-förfarande.
- 8 Domstolen i första instans biföll talan. Appellationsdomstolen biföll Youtubes överklagande och ogillade talan. Puls 4 TV har överklagat denna dom till Oberster Gerichtshof.

Kort redogörelse för grunden till begäran om förhandsavgörande

Den första tolkningsfrågan (värdtjänstleverantörens aktiva roll)

- 9 I artiklarna 12–14 i direktiv 2000/31/EG föreskrivs ansvarsbefrielser för internetleverantörer som enbart i tekniskt hänseende överför främmande innehåll samt för värdtjänstleverantörer som tillhandahåller lagringsutrymme för främmande innehåll. Youtube kan klassificeras som en värdtjänstleverantör.
- 10 En värdtjänstleverantör är endast begränsat ansvarig för främmande innehåll, eftersom denne i regel inte har något inflytande på användarnas främmande

innehåll och inte kontrollerar om det är olagligt. Det avgörande kriteriet för att en leverantör ska anses utöva en neutral roll är således att denne, utan urval eller innehållsmässiga förändringar – överför och/eller lagrar främmande innehåll.

- 11 Enligt EU-domstolens praxis ska en värdtjänstleverantör inte omfattas av ansvarsbegränsningen när denne inte längre driver en neutral verksamhet med avseende på det intrångsgörande innehållet och utövar en aktiv roll som ger vederbörande ett inflytande över innehållet ("kännedom om innehållet") eller en redaktionell kontroll av innehållet (se EU-domstolens dom C-236/08–238/08, *Google France*, punkt 120, och dom C-324/09, *L'Oreal*, punkt 113).
- 12 Oberster Gerichtshof (nedan kallad OGH) anser inte att tillhandahållandet av de ovannämnda ytterligare tjänsterna innebär att värdtjänstleverantören utövar en aktiv roll.

Den andra tolkningsfrågan (ansvar som medhjälpare för främmande intrång)

- 13 När Youtube i sin verksamhet utövar en aktiv roll uppkommer frågan om företagets ansvar som medhjälpare för främmande intrång från användarna. I denna situation ska värdleverantören betraktas som intrångsgörare (i form av medhjälpare) i den mening som avses i artikel 11 första meningen (och artikel 13) i direktiv 2004/48/EG.
- 14 Enligt OGH:s praxis görs skillnad mellan ansvar för medhjälpare och för direkta gärningsmän. En förutsättning för att medhjälpare ska hållas ansvariga är nämligen att medhjälparen (i egenskap av tredje man) medvetet har främjat eller över huvud taget har gjort det möjligt för den direkta gärningsmannen att begå intrånget genom sitt agerande. Medhjälparen måste således vara medveten om intrånget.
- 15 I det aktuella målet uppkommer framför allt i samband med artikel 8.3 i direktiv 2001/29/EG och artikel 11 första meningen i direktiv 2004/48/EG frågan huruvida det enbart står medlemsstaterna fritt att även föreskriva en rätt att utverka förbuds föreläggande mot medhjälpare som inte handlar medvetet, eller huruvida medlemsstaterna har en skyldighet att föreskriva en sådan rätt att utverka förbuds föreläggande.

Den tredje tolkningsfrågan (överföring till allmänheten och ansvarsbegränsning)

- 16 Vad gäller operatörens (mellanhandens) straffrättsliga och civilrättsliga ansvar utgår direktiv 2000/31/EG från följande systematik:
- 17 Enligt artikel 15.1 i direktivet får medlemsstaterna inte föreskriva någon allmän skyldighet för internetleverantören och värdtjänstleverantören att övervaka den information de överför eller lagrar. Medlemsstaterna får inte heller ålägga leverantörerna att efterforska fakta eller omständigheter som eventuellt kan tyda

på olaglig verksamhet från användare som utnyttjar deras tjänster. De är inte skyldiga att vidta aktiva övervakningsåtgärder och genomsöka sina servrar efter olagligt innehåll.

- 18 Samtidigt regleras ansvarsbefrielser, respektive ansvarsbegränsningar för mellanhänder i artiklarna 12–14 i direktiv 2000/31/EG. Dessa bestämmelser reglerar inte mellanhändernas materiella ansvar, utan ett sådant ansvar förutsätts endast föreligga. Begränsningarna av ansvaret (ansvarsbegränsningar) ska tolkas extensivt och omfattar såväl leverantörens skadeståndsrättsliga ansvar som det straffrättsliga och förvaltningsrättsliga ansvaret.
- 19 Ansvarsbegränsningarna utgör således horisontella bestämmelser som är tillämpliga på samtliga rättsområden. Om exempelvis en civilrättslig eller straffrättslig fråga ska bedömas i samband med en mellanhands ansvar krävs således inledningsvis att den föregående frågan huruvida ett ansvar i den mening som avses i direktiv 2000/31/EG över huvud taget kan bli aktuellt prövas. Först när svaret vid denna horisontella prövning är jakande uppkommer frågan om det även föreligger ett ansvar på grundval av de respektive tillämpliga materiella bestämmelserna.
- 20 Ansvarsbegränsningens karaktär får enligt OGH:s uppfattning till följd att den är tillämplig på mellanhanden (som utövar en neutral roll) oberoende huruvida det intrång som denna anklagas för ska klassificeras som ett eget intrång eller som att denne bidrar till ett främmande intrång. Detta innebär att ansvarsbegränsningen även måste vara tillämplig på leverantören om dennes verksamhet utgörs av en egen överföring till allmänheten (som leverantören själv genomför) i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29/EG.

Den fjärde tolkningsfrågan (rätten att utverka ett förbuds föreläggande och ansvarsbegränsningen)

- 21 Enligt artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG (16 § ECG) är värdtjänstleverantören inte ansvarig för främmande information om denne inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olaglig information. Leverantören är inte heller ansvarig för skadeståndsanspråk om han inte var medveten om fakta eller omständigheter som gjort förekomsten av den olagliga verksamheten eller den olagliga informationen uppenbar. De subjektiva rekvisiten hänför sig till förekomsten av olaglig information. För faktisk kännedom krävs positiva kunskaper och för medvetenhet om omständigheter krävs att det finns anledning till misstanke, varvid det är tillräckligt med grovt oaktsam okunskap. Dessutom ska de subjektiva rekvisiten även hänföra sig till olagligheten. Det krävs att värdtjänstleverantören är medveten om olagligheten. För detta förutsätts att olagligheten är uppenbar för en lekman utan ytterligare efterforskningar och att denne är övertygad om att innehållet är förbjudet. Om de subjektiva rekvisiten är uppfyllda krävs det att värdtjänstleverantören utan dröjsmål vidtar åtgärder för att radera informationen eller göra den oåtkomlig.

- 22 Artiklarna 12–14 i direktiv 2000/31/EG ska emellertid inte påverka möjligheten för en domstol eller myndighet att i enlighet med medlemsstaternas rättssystem kräva att mellanhanden upphör med eller förhindrar en överträdelse. Således står det fortfarande domstolarna fritt att på grundval av ett motsvarande förbuds föreläggande meddela ett förbuds föreläggande mot en mellanhand på grund av olaglig verksamhet eller olaglig information eller ålägga denne att avlägsna olaglig information eller göra den oåtkomlig, såvida de materiella villkoren för att utverka ett förbuds föreläggande är uppfyllda.
- 23 Enligt förarbetena till den österrikiska lagen om elektronisk handel hänför sig ansvarsbegränsningen enligt artiklarna 12–14 i direktiv 2000/31/EG endast till mellanhandens straff- eller förvaltningsrättsliga ansvar samt till vederbörandes skadeståndsskyldighet. Ansvarsbegränsningen är inte tillämplig på förbuds förelägganden från domstol. Av avgörande betydelse för ett förbuds föreläggande är således huruvida mellanhanden har faktiskt kännedom om den olagliga verksamheten eller informationen. Det är enbart avgörande huruvida det intrång för vilket mellanhanden anklagas objektivt bekräftas vid domstolsförfarandet.
- 24 För upphovsrättsliga förbuds förelägganden gäller enligt 81 § stycke 1a i den österrikiska upphovsrättslagen följande särdrag: Om förbuds föreläggandet riktar sig mot en mellanhand i den mening som avses i direktiv 2000/31/EG och om villkoren för ansvarsbegränsningen är uppfyllda kan talan först väckas mot mellanhanden efter en konkret formell underrättelse.
- 25 Vad gäller ansvarsbegränsningen enligt artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG utgår även Bundesgerichtshof (BGH) i sin begäran om förhandsavgörande från att värdtjänstleverantörens faktiska kännedom (respektive medvetenhet vid skadeståndsanspråk) måste hänföra sig till den konkreta (aktuella) olagliga verksamheten eller informationen, vilken denne vid kännedom är skyldig att avlägsna eller spärra, och att det inte är tillräckligt med allmän kännedom för värdtjänstleverantören eller att leverantören är medveten om att dennes tjänster används för någon olaglig verksamhet. BGH anser emellertid att ansvarsbegränsningen även hänför sig till förbuds förelägganden och att ett företag som driver en videoplattform på internet som inte har någon faktisk kännedom om den olagliga verksamheten inte heller kan hållas ansvarig för underlåtenhet.
- 26 Således uppkommer frågan huruvida ansvarsbegränsningen för mellanhänder enligt direktiv 2000/31/EG även är tillämplig för utverkande av förbuds förelägganden (förbuds föreläggande från domstol). Det ska i detta hänseende beaktas att den formella underrättelse som krävs enligt 81 § stycke 1a i den österrikiska upphovsrättslagen för en talan om förbuds föreläggande inte tvingande kan likställas med faktisk kännedom om den olagliga verksamheten eller informationen, eftersom det kan argumenteras att faktisk kännedom först erhålls genom att värdtjänstleverantören granskar det ifrågasatta innehållet (efter en formell underrättelse). Om ansvarsbegränsningen är tillämplig skulle det vid en

sådan tolkning inte anses föreligga någon skyldighet att avstå från ett visst handlande trots den formella underrättelsen.

- 27 OGH anser att ordalydelsen i artikel 14.3 i direktivet, vilken har utformats så att den är identiskt med undantagen i artikel 12.3 och artikel 13.2 i direktivet, talar för att förbudsförelägganden från domstol i sin helhet ska vara undantagna från systemet för ansvarsbegränsning enligt artikel 14.1. Mot denna bakgrund regleras förbudsförelägganden mot mellanhänder separat i artikel 8.3 i direktiv 2001/29/EG och artikel 11 tredje meningen i direktiv 2004/48/EG.

ARBETS
DOKUMENT